

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ และต่างประเทศ
(ระยะเวลาไม่เกิน ๙๐ วัน และ ระยะเวลาตั้งแต่ ๙๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ - ศกุล นางสาวบรรณา ไชยประสีทธิ์

อายุ ๒๖ ปี การศึกษา ปริญญาตรี

ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พยาบาลศาสตร์บัณฑิต

๑.๒ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานทางการพยาบาลห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและภาวะวิกฤต ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทั้งในและนอกโรงพยาบาล ตลอดจนเครือข่ายและคลื่อบคลุ่ม การป้องกันเหตุ การดูแล และสร้างเสริมสุขภาพ

๑.๓ ชื่อเรื่อง / หลักสูตร การอบรมพื้นพื้นที่วิชาการ เรื่อง “อุบัติเหตุทางเมือง” ครั้งที่ ๕๐

สาขาวิชาศัลยศาสตร์ตกแต่ง ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

ร่วมกับ ชมรมศัลยแพทย์ทางเมืองแห่งประเทศไทย

เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล

ทุนส่วนตัว

จำนวนเงิน ๑,๕๐๐ บาท

ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

สถานที่ ณ ห้องประชุม ๙๑๐ ABC ชั้น ๙ อาคารเรียนและปฏิบัติการรวมด้านการแพทย์ และโรงพยาบาลรามาธิบดี

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อเพิ่มพูน พื้นฟูและเผยแพร่ความรู้ ให้แก่ 医แพทย์ พยาบาล และบุคลากร ทางการแพทย์ที่มาเข้าร่วมอบรม

๒.๑.๒ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปดูแลรักษาผู้ป่วย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุด อันจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยเป็นสำคัญ

๒.๒ เนื้อหา

การอบรมพื้นพื้นที่วิชาการ เรื่อง “อุบัติเหตุทางเมือง”

อุบัติเหตุทางเมืองพบรดับปอยในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่และมีอุบัติเหตุทางการจราจรบ่อย ทำให้ประชาชน โดยเฉพาะในวัยทำงาน มีความพิการเกิดขึ้นซึ่งมีผลการปฏิบัติงาน การรักษา ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญและการดูแลเป็นสหสาขาวิชาชีพ การอบรมนี้ มีสรุปเนื้อหาพอสังเขปได้ดังนี้

๒.๒.๑ เนื้อคิด...

๒.๒.๑ แนวคิดของการจัดการบาดแผลที่มือ (Concept of Hand Wound Management)

หลักการสำคัญในการรักษาบาดแผลหรือแผล (wound management) ทุกชนิด คือเปลี่ยนบาดแผลเปิดให้เป็นบาดแผลปิด (Convert an open wound to a closed wound) เมื่อสภาพแผลและเวลาที่เหมาะสมมีแนวทางดังนี้ (ตารางที่ ๑) บาดแผลสกปรก (dirty wound, contaminated wound) บาดแผลติดเชื้อ (infected wound) มีเนื้อตาย (necrotic tissue) มีสิ่งแปลกปลอม (foreign body, foreign material) และขาดเลือด (ischemic wound) โดยต้องมีการเตรียมบาดแผล (wound bed preparation, WBP) ทำให้เป็นแผลที่สะอาด ไม่ติดเชื้อ (บาดแผลอุบัติเหตุแม้ว่าสะอาดแต่จะไม่ sterile) ไม่มีเนื้อตาย (no necrotic tissues) ไม่มีสิ่งแปลกปลอม และได้รับการรักษาเปิดหอลดเลือดที่อุดตัน (revascularization) ดังนั้นก่อนที่แผลจะถูกเปลี่ยนเป็นแผลปิด จะต้องมีการเตรียมบาดแผล (wound bed) ที่ทำให้มีหอลดเลือดมาเลี้ยง (vascularised wound bed) ปลูกหนังติด (take) ได้ ถ้าแผลเล็กอาจหายได้เอง (healed by second intention) หรือหายได้โดยการเย็บ (direct closure) และถ้าเป็น healthy wound bed ซึ่งอาจจะเห็นกระดูก (exposed bare bone) เห็นเส้นเอ็น (exposed bare tendon) แต่หากไม่มีเลือดมากล่ำเลี้ยงได้ดี แม้จะปลูกหนังไม่ติด (ไม่ take) แต่ใช้การย้ายผิวหนังบริเวณอื่นมาปิด (skin flap) จะทำให้เป็นแผลปิดได้ถ้าแผลมีขนาดเล็กก็เย็บปิดได้ หรือทำแผลต่อไปด้วยวิธีทำแผลแบบสูญญากาศ (vacuum dressing) จะเกิดเนื้อเยื่อแกรนูล (granulation tissue) คลุมทั้งหมดกลายเป็น vascularized wound bed ก็สามารถปลูกหนังติดได้

๒.๒.๒ บทบาทของจุลศัลยกรรมในการบาดเจ็บที่มือ (Role of Microsurgery in Hand Injury)

หลักการผ่าตัดมือ คือ ต้องผ่าตัดให้เร็วที่สุด เพื่อคนไข้สามารถเคลื่อนไหวได้เร็วที่สุด ทั้งนี้ก่อนผ่าตัดต่อนั้นแพทย์จะพิจารณาถึงลักษณะความรุนแรงและตำแหน่งที่บาดเจ็บในการณ์ที่คนไข้มาถึงโรงพยาบาลช้า โอกาสติดเชื้อหรือเนื้อตายย่อมมีมากขึ้น หรือในการณ์ที่ทำ การรักษามาแล้วแต่ไม่ทายนานเกิน ๑ ปี กระดูกติดแต่ผิดรูป เส้นเอ็นต่อแล้วใช้การไม่ได้ เส้นประสาทเสียหายเป็นเวลานานต่อไม่ได้ ยอมทำให้การเคลื่อนไหวมือหรือนิ้วอาจดีไม่เท่าเดิม ฉะนั้นมือเกิดปัญหาควรรีบส่งโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษาให้เร็วที่สุด ประกอบกับแพทย์ใช้เทคนิคการรักษาที่ถูกต้อง

๒.๒.๓ การบาดเจ็บที่เอ็นยีด (Extensor Tendon Injury)

เอ็นยีด (Extensor tendon) ทำหน้าที่เหยียดข้อต่าง ๆ หากเส้นเอ็นกลุ่มนี้ขาด จะเหยียดข้อไม่ได้และนิ้วมือจะอยู่ในท่าของมากกว่าปกติ โดยอาจแบ่งออกเป็น เส้นเอ็นบาดเจ็บ แบบไม่มีบาดแผลภายนอก (Closed tendon injury) เส้นเอ็นเหยียดนิ้วข้อปลายกระชากขาด (Mallet finger) เป็นต้น ทั้งนี้หลังจากเย็บซ่อมเส้นเอ็นให้ทำการใส่ฝีก และกายภาพบำบัด ติดตามการรักษาอย่างต่อเนื่องต่อไป

๒.๒.๔ การบาดเจ็บที่ปลายนิ้ว (Fingertip Injury)

การรักษาผู้ป่วยปลายนิ้วขาดให้ได้ผลดีควรผ่าตัดรักษาทั้งด้านหน้า (volar pulp flap coverage) และด้านหลัง (nail reconstruction) เพื่อให้ได้รับผลการรักษาที่ดีนิ้วมีรูปร่างสวยงามใกล้เคียงปกติการผ่าตัดปรับแต่งรูปร่างเล็บด้วยวิธีม้วนพับผิวหนังบริเวณโคนนิ้ว (eponychial folding) เป็นการผ่าตัดที่สามารถทำร่วมกับการผ่าตัดปลูกถ่ายเนื้อเยื่อมาปิดบาดแผลได้เป็นอย่างดี

๒.๒.๕ การบาดเจ็บที่เอ็นหด (Flexor Tendon Injury)

เส้นเอ็นที่ทำหน้าที่อนิวมือซึ่งมีกล้ามเนื้อออยู่ในแขนมืออยู่ ๔ เส้น การเย็บซ่อมเส้นเอ็นให้ได้ผลดี ต้องอาศัยความประณีตความนุ่มนวลในการจับต้องเส้นเอ็นทำให้เกิดแผลเป็นน้อยและการเย็บที่แข็งแรง หลังผ่าตัดผู้ป่วยจะได้รับการใส่ฟือกทางด้านหลังของนิ้วมือจนถึงแขนเพื่อให้เอ็นที่เย็บซ่อมไม่ตึงหากไม่ใส่ฟือกมือโอกาสเกิดการขาดซ้ำของเอ็นที่เย็บซ่อม (re-rupture) ฟือกที่ใส่จะอยู่ในท่างอ่อนน้อฟอ ๒๐ องศา ฟือกจะไม่งอ แต่ปล่อยให้นิ้วมือขององโดยความตึงธรรมชาติของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็นที่เย็บซ่อมมักจะมีความอ่อนแอมากที่สุดในช่วง ๑๐ ถึง ๑๕ วันหลังเย็บซ่อม ซึ่งเป็นช่วงที่มักจะนัดมาตัดไหม หากผู้ป่วยไม่ทราบอาจถอดฟือกทิ้ง ทำให้เกิดการขาดซ้ำของเอ็นได้ ผู้ป่วยจะได้รับการฝึกกายภาพบำบัด

๒.๒.๖ การบาดเจ็บที่ข้อต่อ (Ligament & Small Joint Injury)

การบาดเจ็บที่ข้อต่อ มีดังนี้ ข้อเคล็ด – ข้อแพลง มี ๓ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ มีการฉีกขาดของเอ็นเล็กน้อยหรือมีการยืดของเอ็นบริเวณข้อต่อนั้น กดเจ็บบริเวณที่มีการฉีกขาดแต่จะไม่บวมหรือบวมเล็กน้อย ระดับที่ ๒ จะมีความเจ็บปวด มีอาการเสียวที่ข้อต่อเล็กน้อยมีอาการกระเพลกไม่สามารถเขย่งปลายเท้าได้ เวลาเดินจะมีอาการบวมเฉพาะที่ ถ้าใช้นิ้วกดจะปวดอย่างรุนแรง ระดับที่ ๓ มีการฉีกขาดของเยื่อหุ้มข้อร่วมด้วยเสมอ ทำให้มีเลือดคั่งในข้อหรือซึมอยู่ใต้ผิวนัง จนเห็นข้อเท้าหรือข้อต่อนั้นบวมอยู่ มักจะเกิดจากการพลิกอย่างรุนแรง ข้อเคลื่อนข้อหลุด พบได้บ่อยในกีฬาที่มีการประทะ เช่น รักบี้ พุตบอล เกิดจากการที่หัวกระดูกหลุดออกจากเบ้าอาจหลุดออกจากเบ้าบางส่วนหรือหลุดออกแบบสมบูรณ์ จะมีการฉีกขาดของเอ็นผังพืดและเนื้อเยื่อที่หุ้มรอบข้อต่อข้อบวม เมื่อวิ่งหรือเล่นกีฬา และภัยหลังการเล่นกีฬา แล้วมีอาการข้อบวมขึ้น

๒.๒.๗ แผลไฟไหม้ (Burn Hand)

การประเมินดีกรีความลึกของบาดแผลไฟไหม้ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

- ระดับแรก (First Degree Burn) คือ การไหม้จะจำกัดอยู่ที่ผิวนังขั้นหนังกำพร้าเท่านั้น โดยบาดแผลจะแดง แต่ไม่มีตุ่มพอง ผู้ป่วยจะรู้สึกเจ็บปวดหรือแสบร้อน แต่ ประเภทนี้จะต้องใช้ระยะเวลารักษาประมาณ ๗ วัน โดยไม่ทิ้งรอยแผลเป็นเอาไว้ ยกเว้นถ้ามีการติดเชื้ออักเสบ กรณีที่พบ คือ การไหม้จากแสงแดด เช่น ผู้ป่วยไปตกอาหาศ ไปชายทะเลเกิดภาวะ Sun Burn การถูกน้ำร้อน ไอน้ำเดือด หรือวัตถุที่ร้อนเพียงเฉยๆ และไม่นาน การรักษาสามารถใช้ยาทาแผลเฉพาะภายนอก หรือปิดด้วยผ้าพันธ์ปิดแผลชนิดต่างๆ ที่เหมาะสม

- ระดับที่สอง (Second Degree Burn) จะแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิด บาดแผลชนิดตื้นที่เกิดการไหม้ขึ้นที่ขั้นหนังกำพร้าลดลงทั้งขั้น ทั้งผิวขั้นนอก ขั้นในสุด และหนังแท้ ส่วนที่อยู่ตื้นๆ (ใต้หนังกำพร้า) แต่ยังมีเซลล์ที่สามารถเจริญทดแทนส่วนที่ตายได้ จึงหายได้เร็ว ไม่เกิดแผลเป็นเข่นกัน ยกเว้นถ้ามีการติดเชื้อ มักเกิดจากถุงของเหลวจำนวนมาก หรือเปลวไฟ บาดแผลจะมีตุ่มพองใส ถ้าลอกเอาตุ่มพองออก ที่นั้นแผลจะมีสีขมพูขึ้น ฯ มน้ำเหลืองซึ่ง ผู้ป่วยจะรู้สึกปวดแสบมาก เพราะเส้นประสาทริเวณผิวนังยังเหลืออยู่ โดยแผลจะหายได้ต้องใช้ระยะเวลาประมาณ ๒ - ๓ สัปดาห์ เพื่อไม่เกิดแผลเป็น การรักษาสามารถใช้ยาทาแผลเฉพาะภายนอก หรือปิดด้วยผ้าพันธ์ปิดแผลชนิดต่างๆ ที่เหมาะสม ส่วนบาดแผลระดับลึก จะเกิดการไหม้ขึ้นที่ขั้นของหนังแท้ ส่วนลึก ลักษณะบาดแผลจะตรงกันข้ามกับบาดแผลชนิดตื้น คือ ไม่ค่อยมีตุ่มพอง แผลสีเหลือง ขาว แห้ง และไม่ค่อยปวด บาดแผลชนิดนี้มีโอกาสเกิดแผลเป็นได้แต่ไม่มาก หากไม่มีการติดเชื้อซึ่งโดยแผลมักจะหายได้ภายใน ๓ - ๖ สัปดาห์ รักษาด้วยการใช้ยาปฏิชีวนะเฉพาะช่วยให้แผลไม่ติดเชื้อ

- ระดับที่สาม (Third Degree Burn) คือ บาดแผลใหม่นั้นจะลึกลงไปจนทำลายหนังกำพร้า และหนังแท้ทั้งหมด รวมทั้งต่อมเหงื่อชุมชน และเซลล์ประสาท ผู้ป่วยมักไม่มีความรู้สึกเจ็บปวดที่บาดแผล อาจกินลึกลึกลึกล้ำกามเนื้อ หรือกระดูก แผลมีลักษณะขาว ซีด เหลือง น้ำตาลไหม้ หรือดำ หนา แข็ง เมื่อถูกเผาไหม้ แห้งกร้าน อาจเก็บรอยเส้นเลือดได้แห้งหนา และเนื่องจากเส้นประสาทที่ผิวนังแท้ถูกทำลายหมด ทำให้ไม่รู้สึกเจ็บปวด บาดแผลระยะนี้จะไม่หายเอง จำเป็นต้องรักษาด้วยการผ่าตัดปลูกผิวนัง นอกจากนี้ จะมีการดึงรังของแผลทำให้ข้อยืดติด เมื่อหายแล้วจะเป็นแผลเป็น บางรายพบแผลลักษณะนูน มักเกิดจากไฟไหม้หรือถูกของร้อนนาน ๆ หรือไฟฟ้าช็อต ถือเป็นบาดแผลที่ร้ายแรง

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น แบ่งได้ตามกรณีดังนี้

- กรณีที่ไฟไหม้ ควรช่วยผู้ป่วยออกจากที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุด หากมีไฟไหม้เสือผ้า ให้ถอดเสือผ้า และเครื่องประดับออก

- กรณีที่ถูกของเหลวร้อนลง แนะนำให้ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำเย็นมาประคบบริเวณที่ถูกลง

- กรณีที่ไฟฟ้าช็อต หรือสัมผัสกับไฟฟ้าแรงสูง ควรทำการตัดแหล่งกำเนิดกระแสไฟฟ้า เสียก่อน จากนั้นเริ่มดำเนินการช่วยเหลือ โดยแยกผู้ป่วยออกจากวงจรไฟฟ้า ในกรณีที่ผู้บาดเจ็บหยุดหายใจ และหัวใจหยุดเต้น ให้รีบทำ CPR และรีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

- กรณีสัมผัสสารเคมี ควรดูก่อนว่าสารเคมีนั้นเป็นแบบใด แบบแห้ง หรือเป็นผงให้ปัดออก เปลี่ยนเสือผ้าที่เป็นสารเคมี แต่หากสารเคมีนั้นเป็นน้ำ ให้รีบล้างออกด้วยน้ำสะอาดนาน ๆ

- กรณีสัมผัสรังสี ควรนำผู้ป่วยออกจากที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุด การเข้าไปช่วยเหลือ ควรสวมชุดเครื่องป้องกัน เมื่อช่วยได้แล้วให้ตัดเสือผ้าผู้ป่วยออก ล้างตัว แล้วรีบนำส่งโรงพยาบาล

๒.๒.๕ วิธีการทางรังสีวิทยาของมือและข้อมือ (Radiologic Approach of the Hand & Wrist)

บทบาททางรังสีวิทยาที่เกี่ยวข้องกับมือและข้อมือ ได้แก่ การแตกหักทั้งในกรณีของการบาดเจ็บจากการแตกหักและการแตกหักที่เกิดจากความอ่อนแอของกระดูกเนื่องจากการบาดเจ็บที่มีอยู่ เพื่อประเมินการรักษาของกระดูกหลังจากการแตกหัก (เพื่อแสดงการก่อตัวของแผลลักษณะของกระดูก) หรือหลังการผ่าตัดที่เกี่ยวข้องกับกระดูก (แขนเทียม วิธีการสังเคราะห์ เล็บ ฯลฯ) เพื่อแยกหรือตรวจหา โรคเนื้องอก (แผลไฟกัสที่ไม่ร้ายแรงหรือร้ายแรง) ในการเตรียมตัวสำหรับการผ่าตัด (เช่น การทำเทียม) และเพื่อติดตามผลเมื่อเวลาผ่านไป ในกรณีของกระบวนการเสื่อมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของกระดูก และข้อ เช่น โรคข้ออักเสบ ทำให้เกิดอาการปวดเรื้อรังหรือบวม อาการเคลื่อนไหว ในกรณี ของกระบวนการอักเสบ เช่น ข้ออักเสบ หรือกระบวนการติดเชื้อ เพื่อเปิดเผยสภาพการสึกหรอของกระดูกอ่อน ข้อ ในกรณีของบวมเส้นเอ็น (tendinitis) และบวมเส้นเอ็น แม้ว่าการเอกซเรย์จะไม่ได้รับภาพ แต่ก็สามารถ ระบุสัญญาณทางอ้อมของการบาดเจ็บที่เส้นเอ็นได้ เช่น การกลایเป็นปุ่น ในเด็ก รังสีเอกซ์ของมือ ร่วมกับรังสีเอกซ์ของข้อมือสามารถนำมาใช้ในข้อบกพร่องในการเจริญเติบโตเพื่อทำการศึกษาอายุกระดูก ที่เรียกว่าและเพื่อทราบระดับการเจริญเติบโตของโครงกระดูก

๒.๒.๙ การบาดเจ็บของข่ายประสาทแขน (Brachial Plexus Injury)

สาเหตุของการบาดเจ็บในส่วนนี้นั้นแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ การบาดเจ็บที่เกิดกับส่วนบนของ brachial plexus มักจะเป็นผลมาจากการแยกหรือดึงต้นคอและไหล่ไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่น ล้มลงในท่าศีรษะและหัวไหล่กระแทกพื้นหรือในระหว่างการคลอด ซึ่งหากถูกดึงศีรษะอ่อนมาในขณะที่ยังคงแข็งข้าง ซึ่งทำให้มืออาจอาการอัมพาตของกล้ามเนื้อและสูญเสียความรู้สึกของแขนแต่กล้ามเนื้อในมือยังทำงานได้ และการบาดเจ็บที่เกิดกับส่วนล่างของ brachial plexus มักจะเป็นผลจากการเกิดขึ้นในท่าที่แขนถูกดึงไปด้านหลังอย่างแรง เช่น คลอดทารกโดยดึงแขนขึ้น หรือท่าหล่นต้นไม้แล้วคว้ากิ่งไม้เพียงแขนเดียว ซึ่งทำให้กล้ามเนื้อมือใช้การไม่ได้ ไม่สามารถอ่อนมือได้แต่กล้ามเนื้อแขนยังทำงานได้

๒.๒.๑๐ การปิดผิวหนังบริเวณมือ (Skin Coverage of the Hand)

การปิดผิวหนังบริเวณมือ ทำได้ด้วยกันได้หลายวิธี โดยจะขอยกตัวอย่าง ๒ วิธี คือ การย้ายผิวหนังจากบริเวณที่ สุขภาพผิวดีไปยังบริเวณที่เป็นแผล (Skin graft) โดยเลือกทำแห่งตามความสะดวก ขณะผ่าตัด หลักสำคัญที่ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี คือ ต้องวางแผนปูผิวหนังปลูกถ่ายให้แนบชิดกับแผล เพื่อให้เกิดการสร้างหลอดเลือดจากฐานแผลมาเลี้ยงผิวหนังที่ปลูกถ่ายนั้น ที่สำคัญหลังผ่าตัดห้ามเปิดแผลใน ๓ วันแรก เพราะหลอดเลือดที่สร้างใหม่อาจฉีกขาด แนะนำการทำแผลครั้งแรกหลังผ่าตัดอย่างน้อย ๕ – ๑๐ วัน และใส่ถุงอุ่น เพื่อจำกัดการเคลื่อนไหว ๒ สัปดาห์ จึงสามารถตัดไหม อาบน้ำได้ตามปกติ และอีกวิธีคือ การทำการผ่าตัดยกเนื้อเยื่อรอบแผลรวมทั้งยกเส้นเลือดมาพร้อมกันด้วย (Local flap) จึงใช้ปิดแผลที่ลึก ถึงกระดูกหรือเส้นเอ็นหรือวัสดุเทียมทางการแพทย์ได้ทั่วไปจะยกเฉพาะเนื้อเยื่อผิวหนังมาปิดแผล แต่บางกรณี อาจต้องยกกล้ามเนื้อมาแทน โดยต้องพิจารณาผลข้างเคียงเรื่องการทำงานของกล้ามเนื้อที่จะนำมาใช้ด้วย การดูแลหลังผ่าตัดเช่นเดียวกับ Skin graft

๒.๒.๑๑ การบาดเจ็บของเส้นประสาทส่วนปลาย (Peripheral Nerve Injury)

สาเหตุของการบาดเจ็บเส้นประสาทมาได้จากหลายสาเหตุแต่ละสาเหตุมีการพยากรณ์โรคและวิธีการรักษาแตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

- เส้นประสาทถูกตัดขาดจากของมีคมบาดและแผลสะอาด (tidy sharp cut) การบาดเจ็บลักษณะนี้ควรทำการเย็บซ่อมเส้นประสาทให้เร็ว เพราะมักจะพร้อมผ่าตัดซ่อมเส้นประสาทและมีโอกาสติดเชื้อต่ำ หากไม่รีบทำการเย็บซ่อม การผ่าตัดจะทำได้ยากยิ่งขึ้น เพราะปลายเส้นประสาททั้งสองฝั่งจะหดตัว และเกิดแผลเป็นที่ส่วนปลาย ทำให้ต้องผ่าเส้นประสาทที่ไปบางส่วน เป็นเหตุให้เกิดช่องว่างกว้างขึ้นระหว่างปลายทั้งสอง จึงมีแรงตึงที่จุดเย็บซ่อมมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดแผลเป็นมากกว่าเดิม และประสบความสำเร็จน้อยลง ดังนั้นในกรณีที่เย็บซ่อมข้างบางครั้งต้องอาศัยการปลูกถ่ายเส้นประสาท (nerve grafting) เพื่อลดแรงตึง

- เส้นประสาทที่ขาดรุ่งริ้งและบาดแผลเปิด (untidy nerve laceration) มีสาเหตุจากถูกของมีคมที่มีแรงหรือถูกเลือดตัดขาด การบาดเจ็บแบบนี้ประเมินความกว้างของความเสียหายต่อเส้นประสาทได้ลำบาก เพราะมักเกิดแผลเป็นเป็นบริเวณกว้าง หากประเมินไม่ดีแล้วเย็บซ่อมเส้นประสาทที่ซ้ำ นำเอาส่วนที่จะเกิดแผลเป็นเข้าหากัน เส้นประสาทจะไม่สามารถฟื้นตัวได้ เพราะไม่สามารถอกห窸ผ่านแผลเป็นไปยังส่วนปลายได้ นอกจากนี้แผลมีโอกาสเกิดการติดเชื้อ ซึ่งถ้าเกิดก็ยิ่งทำให้โอกาสสำเร็จน้อยลง ไปอีก ในกรณีที่ไม่ยอมเย็บซ่อมเส้นประสาทในทันทีในครั้งแรกมักจะทำความสะอาดบาดแผล เพื่อให้ควบคุม

การติดเชื้อได้ดีขึ้น อาจทำการเย็บป้ายเส้นประสาทกับเนื้อเยื่อข้างเคียงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหดตัว และสามารถผ่าตัด เพื่อหาเส้นประสาทได้ง่ายขึ้นในการผ่าตัดครั้งต่อไปและรอให้เห็นผลเป็นที่ปลายเส้นประสาทได้ชัดเจนเสียก่อนซึ่งกินเวลานานราوا ๒ ถึง ๓ สัปดาห์ จึงจะทำการตัดแผลเป็นทิ้ง แล้วค่อยเย็บซ้อม ส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้วิธี nerve grafting

- เส้นประสาทที่ถูกลูกกระสุนปืน หรือ สะเก็ดระเบิด (bullet injury, blast injury) มีหลักการตัดสินใจคล้ายกับ untidy laceration (บาดแผลฉีกขาดที่สกปรก) มีสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาเพิ่มเติม คือ ความเร็วของลูกกระสุน แรงทำลายจากความร้อน แรงจากการกระแทก และแรงดูดแรงดันลบ (negative pressure) ซึ่งเกิดระหว่างที่กระสุนเจาะทะลุเนื้อเยื่อเข้าไป

- เส้นประสาทที่บาดเจ็บแบบไม่มีแผลเปิด (closed nerve injury) เกิดได้จากการกระแทก การกดทับ หรือการกระชาก โดยไม่มีแผลทะลุจากผิวนังเข้าไป ความรุนแรงการบาดเจ็บสามารถเกิดได้ ตั้งแต่ระดับที่ ๑ ถึงระดับที่ ๕ ขึ้นกับความรุนแรง ในอดีตเชื่อว่าการบาดเจ็บลักษณะนี้ไม่มีความเร่งด่วน ในการผ่าตัด และให้รอดติดตามการฟื้นตัว หากไม่มีการฟื้นตัวในระยะเวลาที่เหมาะสมจึงค่อยทำการผ่าตัด ส่วนในกรณีที่มีการบาดเจ็บร่วมอย่างอื่นในบริเวณเดียวกันที่จำเป็นต้องรับการผ่าตัด เช่น เส้นเลือดขาด หรืออุดตัน ที่ต้องซ่อมแซม แพทย์ที่ดูแลด้านเส้นประสาทจึงเข้าร่วมผ่าตัดด้วย หากพบว่าเส้นประสาทไม่ขาด ก็ต้องรอติดตามการฟื้นตัวต่อไป แต่ถ้าพบเส้นประสาทขาดก็ต้องประเมินระยะความกว้างของความพอกช้ำ ซึ่งทำได้ยาก จึงมักจะทำการเย็บไว้กับเนื้อเยื่อข้างเคียงแล้วเข้ามาผ่าตัดแก้ไขหลังเกิดแผลเป็นชัดเจน ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางการแพทย์มากขึ้น ทำให้สามารถตรวจพบร่องรอยเส้นประสาท ทำให้มีต้อง รอดติดตามนาน สามารถตัดสินใจผ่าตัดได้รวดเร็วกว่าในอดีต

- เส้นประสาทที่บาดเจ็บจากการฉายรังสี (radiation nerve injury) การบาดเจ็บลักษณะนี้ มักเกิดแผลเป็นบริเวณกว้างในบริเวณที่ถูกฉายรังสี รวมทั้งเนื้อเยื่อข้างเคียงทั้งหมด การให้เลือด เนื้อเยื่อ หายเนื้อเยื่อที่ดีจากบริเวณอื่นในร่างกายและต่อเส้นเลือดโดยจุลศัลยกรรมหลอดเลือด (microvascular surgery) ร่วมกับการปลูกถ่ายเส้นประสาท ทำให้การรักษาได้ผลดีกว่าในอดีต

๒.๒.๑๒ การรักษาด้วยการยึดตรึงในกระดูกนิ้วมือและกระดูกฝ่ามือ (Fixation in Phalangeal and Metacarpal Injury)

ในที่นี้ จะขอยกตัวอย่างเพียงอย่างเดียวันนี้คือ ในเรื่องของกระดูกสแคฟฟอยด์หัก (Fracture Scaphoid) โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการล้มมือยันพื้น หรืออุบัติเหตุทาง交通事故 การวินิจฉัย เช่น ผู้ป่วยปวดข้อมือบริเวณข้อมือด้านหัวแม่มือ เวลาคำนึง บีบมือ หรือจับของจะปวดมาก ไม่สามารถใช้มือยันพื้นได้ เป็นต้น หลักการรักษาให้ใส่ผีโกรงการเคลื่อนไหวของข้อมือ โดยผีโกรงจะต้องขึ้นมา ถึงหัวแม่มือด้วย มีการติดตามผลการรักษา ๑๐ – ๑๔ วัน หากพบว่ามีกระดูกหักที่ชัดเจนให้ใส่ผีโกรงนาน ๘ – ๑๒ สัปดาห์ บางคนกระดูกติดข้าวอาจต้องเข้าเฝือกนานถึง ๖ เดือน หรือบางรายอาจพิจารณาผ่าตัด หากเกิดภาวะกระดูกขาดเลือดมาเลี้ยง เป็นต้น

๒.๒.๑๓ ยาระงับความรู้สึกและการควบคุมความเจ็บปวดสำหรับแขน (Anesthesia and pain control for upper extremity)

ยาระงับความรู้สึกแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ Local anesthesia คือ การระงับความรู้สึกเฉพาะที่ หรือ การชาเฉพาะที่ โดยการใช้ยาชา (anesthetics) ฉีดเข้าไปในเฉพาะที่ Regional anesthesia คือ การชาเฉพาะส่วน เช่น ส่วนของแขน หรือ ส่วนของขา และ General anesthesia คือ ภาวะสลบ หรือการสลบ ยาที่ใช้จะเป็นยาสลบ (General anesthetics) โดยทั่วไปจะเป็นการดมยาสลบ เมื่อผู้ป่วยได้รับยาสลบผู้ป่วยจะไม่เพียงแค่สลบแต่ตัวยาจะทำให้ผู้ป่วยไม่รู้สึกถึงความเจ็บปวดโดยที่ตัวยาจะไปทำให้สมองไม่ตอบสนองต่อสัญญาณของความเจ็บปวด

๒.๒.๑๔ กระดูกข้อมือแตกและเคลื่อน (Carpal Fracture & Dislocation)

ในที่นี้ จะขอยกตัวอย่างเพียงอย่างเดียวนั้นคือ ในเรื่องของกระดูกข้อมือ Colles' fracture หรือ distal radius fracture คือการที่มีการแตกหักบริเวณส่วนปลายของกระดูกเรเดียส ซึ่งอยู่บริเวณแขนท่อนล่างทางด้านนอกใกล้กับบริเวณข้อมือ มักเกิดในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดย ๘๕% มักเกิดในเพศหญิงที่มีความหนาแน่นของกระดูกต่ำ (low bone density) และสามารถเกิดได้ ๕๑% ในผู้ที่มีภาวะกระดูกพรุน (osteoporosis) นอกจากนี้ยังพบว่าเป็น ๑๗% ของผู้ป่วยที่มารับบริการจากห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาล ซึ่งส่วนมากจะเกิดในกรณีที่มีการล้มหรือกระแทก ขณะที่ข้อมืออยู่ในท่ากระดกขึ้น (wrist extension) เช่น ในท่าล้มแล้วเอามือยันพื้น อาการภายในหลังจากการล้มจะมีอาการปวด บวม แดง บริเวณข้อมือหรือส่วนปลายของกระดูกแขน และไม่สามารถยกขึ้นข้อมือได้เต็มช่วงการเคลื่อนไหว เช่น ไม่สามารถกระดกข้อมือขึ้น-ลงได้ หรือไม่สามารถหมุนแขนท่อนล่าง ในทิศทางคว่ำลง - หงายขึ้นได้ร่วมกับมือลักษณะเนื้อมือลดลง โดยเฉพาะแรงกำปือ (hand grip strength) ในบางรายอาจมีอาการชา และอ่อนแรงของกล้ามเนื้อในฝ่ามือร่วมด้วยจากการที่เส้นประสาทบาดเจ็บ นอกจากนี้ข้อมือจะมีลักษณะผิดปกติที่สามารถสังเกตได้จากภายนอก คือ มีลักษณะคล้ายส้อม หรือเรียกว่า dinner fork deformity

๒.๒.๑๕ การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้าในการผ่าตัดหานมือ (Electrodiagnosis in Hand Surgery)

การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้าเป็นเทคนิคที่ใช้ตรวจสัญญาณไฟฟ้าในเส้นประสาท และกล้ามเนื้อ เพื่อใช้ในการวินิจฉัยและพยากรณ์พยาธิสภาพที่เกิดขึ้นในเส้นประสาทริอกล้ามเนื้อ โดยการตรวจประกอบด้วย ๒ ส่วนคือ การตรวจการนำไฟฟ้าของเส้นประสาท หรือ Nerve conduction study (NCS) เป็นการตรวจโดยปล่อยกระแสไฟฟ้าในขนาดที่ปลอดภัย กระตุ้นตามแนวทางเดินของเส้นประสาท ในส่วนต่างๆ ของร่างกายที่สงสัยความผิดปกติ และใช้อุปกรณ์ตรวจรับสัญญาณซึ่งจะแสดงผลเป็นกราฟทางหน้าจอ เพื่อใช้ในการตรวจหาความผิดปกติของเส้นประสาทนิบริเวณที่สงสัยว่ามีรอยโรค และ การตรวจวินิจฉัยไฟฟ้าในกล้ามเนื้อ หรือ Electromyographic study (EMG) ตรวจโดยใช้เข็มขนาดเล็กตรวจรับสัญญาณผิดปกติในกล้ามเนื้อ โดยแพทย์จะนำข้อมูลจากการตรวจทั้งสองส่วนมาประกอบกันเพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรค

๒.๒.๑๖ เวชศาสตร์ฟันฟุทางศัลยศาสตร์มือ (Rehabilitation Medicine in Hand Surgery)

เวชศาสตร์ฟันฟุทางศัลยศาสตร์มือสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การตรวจประเมิน และฟันฟุสมรรถภาพแก่ผู้ป่วยที่มีโรคทางมือ อาทิ เช่น ผู้ป่วยบาดเจ็บที่มีอาการอุบัติเหตุ มีเส้นเอ็นขาดกระดูกหัก บาดเจ็บเส้นประสาท เป็นต้น ผู้ป่วยแพลไฟฟ้ามือน้ำร้อนลวก โรคจากการใช้งานทำให้เกิดเส้นเอ็นอักเสบ

หรือการกดทับเส้นประสาทของรยางค์ส่วนบน ข้อติดยึดของรยางค์ส่วนบน โรคนิวลีอิก โรคข้อนิวมีอ และข้อเมื่อยเสื่อม โรคข้ออักเสบรูมาโตอยด์ หรือแม้กระทั่งการพื้นฟูประกอบด้วยการให้คำแนะนำทำให้เหมาะสมกับโรค โปรแกรมจัดรูปแบบการดำเนินการฝึกใช้งานเมื่อในการทำกิจวัตร/กิจกรรมต่าง ๆ การออกกำลังกายเพิ่มความแข็งแรง การตัดเพิ่มพิสัยข้อ การทำกายอุปกรณ์เสริม

๒.๒.๑๗. เมื่อยในการผ่าตัดมือ (Splints in Hand Surgery)

ในที่นี้ จะยกตัวอย่างเช่นเมื่อยเดียวันนี้คือ ในเรื่องของอุปกรณ์พยุงข้อมือแบบมีแกนเหล็ก (Wrist splint) อุปกรณ์พยุงบริเวณข้อมือแบบสำเร็จรูป มีแกนอลูมิเนียมพยุงข้อมือโดยไม่จำกัดการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของนิ้วมือ เหมาะสำหรับผู้ป่วยหลังผ่าตัดข้อมือ กระดูกแตก กระดูกข้อมือร้าว วิธีการดูแลรักษาคือ นำแกนยึดที่เป็นอลูมิเนียมออกจากอุปกรณ์พยุงข้อมือก่อน แล้วติดเทป ตีนตุ๊กแกให้เรียบร้อยก่อนซัก แล้วซักด้วยน้ำอุ่นและสบู่อ่อน ๆ ห้ามใช้น้ำยาซักผ้าขาว น้ำยาซักผ้านุ่ม และน้ำยาซักแห้ง จากนั้นซับน้ำออกด้วยผ้าขนหนู ไม่ควรปิด ตากในที่ร่ม หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับความร้อนและแสงแดดโดยตรง

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตนเอง

ได้มีความรู้ความเข้าใจ และได้พัฒนาองค์ความรู้ เกี่ยวกับอุบัติเหตุทางมือมากขึ้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยาการความก้าวหน้าทางการแพทย์เรื่องการรักษาเกี่ยวกับศัลยศาสตร์ทางมือโดยเฉพาะ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และได้นำไปฝึกทักษะ ปฏิบัติให้การพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุทางมือ

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน

ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำมาเผยแพร่แก่พยาบาลผู้ร่วมวิชาชีพ ในหน่วยงาน และนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาล การบริการที่เหมาะสมและถูกต้องเมื่อมารับบริการในหน่วยงาน

๒.๓.๓ อื่น ๆ

ผู้ป่วยและผู้มารับบริการ ได้รับการรักษาที่รวดเร็ว ปลอดภัยและถูกต้องตามมาตรฐาน

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ การปรับปรุง

- เนื้อหาสาระค่อนข้างมาก บางหัวข้อมีวิทยากรหลายท่าน จึงมีข้อจำกัดด้านเนื้อหาและเวลา ทำให้วิทยากรบางท่านพูดเร็ว และเนื้อหาบางหัวข้อมีไม่ได้ลงลึกถึงรายละเอียด

- วิทยากรใช้ศัพท์เฉพาะด้าน หรือใช้คำย่อมาเกินไป หากผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้อยู่ในสายงานนั้น ๆ จะไม่ค่อยเข้าใจ

- ผู้จัดแจงข้อมูลในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบรรจุลง flash drive (อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลหรือไฟล์จากคอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กและน้ำหนักเบา) แต่พบว่า ข้อมูลบางหัวข้อ เปิดลิงค์ไม่ได้ บางหัวข้อมีข้อมูลอยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

- ไม่มีเอกสารประกอบการบรรยาย แต่ให้ไป Download (การส่งข้อมูลหรือโปรแกรมจากระบบที่ใหญ่กว่าไปสู่ระบบที่เล็กกว่า) ข้อมูลจากเว็บไซต์ แต่ระบบอินเตอร์เน็ตมีปัญหา

๓.๒ การพัฒนา...

๓.๒ การพัฒนา

ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านศัลยศาสตร์ทางมือ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้กับหน่วยงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงานและสามารถนำไปใช้กับผู้มารับบริการได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการให้บริการผู้ป่วย

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- นำความรู้มาสร้างแนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มารับบริการ
- การจัดอบรมเรื่องอุบัติเหตุทางมือมีประโยชน์อย่างมาก ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น อย่างให้มีการจัดอบรมขึ้นอีก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ไปอบรมและต่อผู้ป่วยที่มารับบริการ จะได้รับการรักษาที่ถูกต้องและปลอดภัย

(ลงชื่อ) ..... ผู้รับอนุญาต (ผู้รายงาน)
(นางสาวพรรณษา ไชยประสีทธิ์)

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม เกี่ยวกับการพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ ทางมือ ได้อย่างรวดเร็ว ปลอดภัยและถูกต้องตามมาตรฐาน

(นายพรเทพ แซ่เช้ง)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงกรุงประชาธิรักษ์

อุบัติเหตุทางมือ

สรุปการอบรม

วันที่ 20-21/07/66 ครั้งที่ 40

สถานที่ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี

หัวข้อการอบรม

การอบรมพื้นฟูวิชาการ เรื่อง “อุบัติเหตุทางมือ” ครั้งที่ 40

เนื้อหา

อุบัติเหตุทางมือพบได้บ่อยในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่และมีอุบัติเหตุทางการจราจรที่พบบ่อยทำให้ประชาชน โดยเฉพาะในวัยทำงาน มีความพิการเกิดขึ้นซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงาน การรักษาต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ และการดูแลเป็นส่วนราชการ เช่น การอบรมนี้มีสรุปเนื้อหาหัวข้อที่สำคัญดังนี้

แนวคิดของการดูแลแผลมือ (CONCEPT OF HAND WOUND MANAGEMENT)

วิธีการทางรังสีวิทยาของมือและข้อมือ (RADIOLOGIC APPROACH OF THE HAND & WRIST)

กระดูกข้อมือแตกและเคลื่อน (CARPAL FRACTURE & DISLOCATION)

บทบาทของศัลยกรรมในการบาดเจ็บมือ (ROLE OF MICROSURGERY IN HAND INJURY)

การบาดเจ็บของประสาทแขน (BRACHIAL PLEXUS INJURY)

การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้าในการฝ่าตัดมือ (ELECTRODIAGNOSIS IN HAND SURGERY)

การบาดเจ็บที่เอ็นข้อ (EXTENSOR TENDON INJURY)

การปกปิดผิวหนังร่องรอยมือ (SKIN COVERAGE OF THE HAND)

เวชศาสตร์พัฒนาการสืบการสูญเสีย (REHABILITATION MEDICINE IN HAND SURGERY)

การบาดเจ็บที่ปลายนิ้ว (FINGERTIP INJURY)

การบาดเจ็บของประสาทส่วนปลาย (PERIPHERAL NERVE INJURY)

เม็ดในการฝ่าตัดมือ (SPLINTS IN HAND SURGERY)

การบาดเจ็บที่เอ็นข้อ (LIGAMENT & SMALL JOINT INJURY)

การรักษาด้วยการยึดตึงในกระดูกมือและกระดูกฝ่ามือ (FIXATION IN PHALANGEAL AND METACARPAL INJURY)

ยาและข้อความรู้สึกและการควบคุมความเจ็บปวดสำหรับแขน (ANESTHESIA AND PAIN CONTROL FOR UPPER EXTREMITY)

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ต่อตนเอง ได้รับความรู้ความเข้าใจ และได้พัฒนาองค์ความรู้ เกี่ยวกับอุบัติเหตุทางมือมากขึ้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีการความก้าวหน้าทางการแพทย์เรื่องการรักษาเกี่ยวกับศัลยศาสตร์ทางมือโดยเฉพาะ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และได้นำไปฝึกกักษะ ปฏิบัติให้การพยาบาลดูแลผู้ป่วย ที่ได้รับอุบัติเหตุทางมือ
- ต่อหน่วยงาน ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมาเผยแพร่เพื่อพยาบาลผู้ร่วมวิชาชีพในหน่วยงาน และนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลและการบริการที่เหมาะสมและดูดต้องเมื่อมารับบริการในหน่วยงาน
- อีก 1 ผู้ป่วยและผู้มารับบริการ ได้รับการรักษาที่ปลอดภัยและดูดต้องตามมาตรฐาน

การนำไปใช้

- นำความรู้มาสร้างแนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มารับบริการ
- ร่วมอภิปรายร่วมกับหน่วยงานเรื่องอุบัติเหตุทางมือ เพื่อพัฒนา และต่อยอดการให้บริการผู้ป่วย ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่ผู้ป่วยที่มารับบริการจะได้รับ การรักษาและการพยาบาลที่ดูดต้องและปลอดภัย

ผู้เข้าอบรม

นางสาวพรรณิภา ไชยประसีกธ์
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
หน่วยงานห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชาธิรักษ์